



Fifi Schwarz, Directeur St. Krant in de Klas

Oude + nieuwe media = nieuwsmedia!

Regelmatig, als ik me bij een bijeenkomst aan anderen voorstel (Fifi Schwarz, directeur Stichting Krant in de Klas) krijg ik steevast de opmerking: *Wat leuk dat de oude media ook vertegenwoordigd zijn!* Dat enthousiasme stemt vrolijk. Maar dat kranten uitsluitend *oude media* zouden zijn, dat blijft knagen.

Waarom worden kranten dan nog steeds weggezet als *traditionele media*? Ligt het aan de kranten zelf – profileren zij zich niet duidelijk genoeg als multimediaal concept? Komt het misschien door *de overheid*? Het persbeleid maakt immers geen deel uit van het mediabeleid, dat uitsluitend gaat over de publieke omroep. Of zijn het *de burgers* – mensen blijven toch de behoefte hebben om alles altijd in hokjes te plaatsen?

Het beeld blijkt hardnekkiger dan de werkelijkheid. Terwijl de praktijk laat zien dat dagbladen voortdurend vernieuwen. Denk aan thematische dossiers op de websites, videoreportages, de mogelijkheid voor lezers om direct op artikelen te reageren, weblogs, de e-reader. Het is ook evident dat nieuws en actualiteit steeds meer aanwezig zijn in de huidige maatschappij. En de burger heeft dat ook door. Dat blijkt ook uit onderzoek: maandelijks bezoeken ruim 6,7 miljoen

Nederlanders ouder dan 13 jaar een dagbladsite. De Telegraaf bijvoorbeeld staat binnen de top 10 van meest bezochte websites van Nederland. Dat hele onderscheid tussen *oude* en *nieuwe* media is dus onnodig verwarrend. Ten eerste omdat de nieuwigheid er bij *nieuwe* media allang weer vanaf is. En ten tweede omdat het helemaal niet moet gaan om het platform, maar om de functie van media. We kunnen het dan ook beter hebben over nieuwsmedia.

Het is Stichting Krant in de Klas er veel aan gelegen om docenten te helpen om de dagbladen een plek te geven in het onderwijs – zowel de papieren als de online nieuwsvoorziening. Sinds vorig schooljaar kunnen docenten in het voortgezet onderwijs gratis twee weken lang een krant naar keuze bij hun leerlingen thuis laten bezorgen. Er is ook de online variant op de krantenservice: gratis twee weken toegang tot de archieven van de dagbladen via www.krantenportal.nl. En een opdrachtenwebsite bij het digitale nieuws: dedigitalekrant.nl, gericht op het VO.

Mediawijs door mediaproductie

Daarnaast ontwikkelen we momenteel een tool waarmee leerlingen zelf een krant kunnen maken. De tool raakt het hart van mediawijsheid (of: zou moeten zijn): leerlingen bedenken wat voorpaginanieuws is (en waarom), hoe ze een goede kop moeten formuleren, een artikel moeten opbouwen en waarom (betrouwbare) bronnen belangrijk zijn. Door zelf artikelen te schrijven, stimuleren ze hun mediabewustzijn.

Dit betekent niet dat we gebruikers van de tool aanmoedigen om onvoorbereid van alles te publiceren. Het lezen van kranten blijft nog steeds noodzakelijk. Simpelweg omdat het handig is: bladeren brengt je op ideeën. Daarnaast is een belangrijke voorwaarde voor het schrijven van een artikel, dat je je goed in een onderwerp inleest. Hoe selecteer je nieuws, hoe gebruik je bronnen, hoe zorg je dat wat je wilt vertellen, past binnen het maximaal beschikbare aantal woorden?

De tool sluit uitstekend aan op de kwaliteitsagenda voor het voortgezet onderwijs. Het lezen en schrijven van teksten – in uiteenlopende genres, voor verschillende doelgroepen – draagt immers bij aan een grotere taalvaardigheid. De uitdaging om creatief te zijn in het bedenken en uitwerken van onderwerpen, legt talenten bloot en stelt leerlingen in staat om uit te blinken. En tenslotte stimuleert het ook burgerschap. Immers, wie zich informeert over de samenleving – en actief bijdraagt aan de nieuwsvoorziening, is onvermijdelijk meer betrokken bij maatschappelijke ontwikkelingen.

Voor Stichting Krant in de Klas is het een bewuste keuze om leerlingen zelf te laten ervaren hoe het is om een nieuwsproductie te maken. Enerzijds om ze te laten zien wat erbij komt kijken om anderen van kwalitatieve informatie te voorzien. Anderzijds ook omdat wij hebben geleerd dat *de krantenlezer* niet langer een passieve ontvanger is van informatie die door anderen ('de media') wordt verspreid. De (jonge) burger van nu is een actieve deelnemer in het proces van informatie-uitwisseling.

Die jonge burger moet mediabewust – en zelfbewust – gebruik kunnen maken van de verschillende bronnen die hij tot zijn beschikking heeft. Juist nieuwsmedia zijn daarbij essentieel, omdat die zich richten op de functie van informatievoorziening (nieuws, achtergronden, duiding, platform voor discussie). Mediathecarissen, mediacoaches en docenten doen er dan ook goed aan hun leerlingen zoveel mogelijk gebruik te laten maken van de prachtige, praktische en vooral nuttige bronnen die kranten zijn – zowel op papier als online.

Fifi Schwarz

Fifi is directeur van [Stichting Krant in de Klas](http://www.stichtingkrant.nl), de educatieve organisatie van de Nederlandse

Dagbladen. Daarnaast heeft zij een onderzoeksaanstelling bij de VU Windesheim School of Media, waar zij onderzoek doet naar mediawijsheid en de geschreven journalistiek.

15 02 2011